

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.316/2021/5/II.

A felperes:

felperes, felperesi képviselő címe

A felperes képviselője:

jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos, felperesi képviselő címe

Az alperesek:

1alperes, alperes címe – I. rendű

2alperes, alperes címe – II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Sepsi Tibor Lajos ügyvéd, ügyvéd címe. – az I. és II. rendű alperesek képviselőjében

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 35.P.20.048/2021/17.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. rendű alperesnek 24.000 (huszonnégyezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes keresetében azt kérte, hogy a bíróság az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére kötelezze az I. rendű alperest az internetes oldal internetes portálon

dátum napján „cikk címe” címmel megjelent cikkben foglaltak miatt: „... „cikk címe”, angol nyelvű közlemény.” Kérte a II. rendű alperes perköltségben marasztalását.

[2] Az alperesek a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását indítványozták. Előadásuk szerint a cikk a közügyek megvitatása körébe tartozik, mivel annak tárgya egy jelentős, közéleti tartalmakat megjelenítő médiaszolgáltató tulajdoni viszonyaiban bekövetkezett változás. A kifogásolt közlések ezért az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság leginkább védett körébe tartoznak, amelyek korlátozására csak az elérni kívánt céllal arányosan kerülhet sor.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a feljegyzett 84.000 forint első- és másodfokú illetéket a Magyar Állam viseli.

[4] Ítéletének indokolásában idézte az Smtv. 12. § (1) bekezdésében, továbbá a PK 12. számú állásfoglalásban írtakat.

[5] Megállapítása szerint a helyreigazítással érintett azon szövegrésznek, miszerint a gyülekezeti vagyomból magánvagyon lett, az az értelme, hogy a felperesi egyház vagyona átalakult magánvagyonná, vagyis konkrétan személy2 vagyona nőtt, a felperesé pedig csökkent. A sérelmezett újságcikk ezen része az média1 tulajdoni viszonyaival foglalkozik. A cikk nem tartalmazza azt, hogy milyen hányadban szerzett tulajdont az média1-ben személy2, erre nézve maga a felperes adott levezetést az alperesek érdemi ellenkérelmére reagálva. Az újságcikk részletesen mutatja be azt a folyamatot, amelynek végén az média1 tulajdonosi szerkezete akként változott meg, hogy a felperes (aki az cég5 Kft. tulajdonosa) részesedése csökkent, a vezető lelkészé (főként a cég1 Kft.-n keresztül) pedig megnőtt. A híradás alaposan megvizsgálja azon felvetéseket, hogy vajon személy2 honnan lehetett erre fedezete, és bemutatja azt a videófelvételt is, amelyen maga az érintett nyilatkozik az ügyletekről. Tehát a cikknek azon állítása, hogy a gyülekezeti vagyomból magánvagyon lett, megfelel a valóságnak, hiszen amikor az média1-ben tulajdonos cég1 Kft.-ben személy2 tulajdona nőtt, akkor az cég5 Kft.-é arányaiban szükségképpen csökkent. Ez a változás mind közvetlenül, mind közvetetten (a cég2 Kft.-n keresztül) növeli az média1-ben személy2 tulajdoni „arányát”, – az cég5 Kft.-n keresztül – pedig a felperes tulajdoni „hányadát” csökkenti, ezért mivel megfelel a valóságnak, emiatt nincs helye helyreigazításnak.

[6] Az elsőfokú bíróság ezen közlés értékelése során nem ragaszkodott a szorosan vett gazdasági és jogi fogalmakhoz, hanem az átlagolvasó szempontjából megközelítve akként vizsgálta azt, hogy személy2 közvetett többségi befolyást eredményező tulajdonszerzése (Ptk. 8:2. §) a gyakorlatban azt eredményezi-e, hogy tulajdonosként tud-e a jövőben viselkedni, vagyis, képes-e az érintett gazdasági társaság működése, gazdasági és egyéb stratégiai döntései felett kontrollt gyakorolni, amely kérdésére egyértelműen igenlő válasz adható, még akkor is, ha esetlegesen csupán a matematikai összefüggéseket tekintve nem is ez a helyzet. A felperes viszont jelenleg már nem képes ilyen befolyás hiányában az média1 működését közvetve sem irányítani. Az egész cikk nem a felperes, hanem személy2 személyét és vagyoni helyzetének alakulását helyezi a középpontba, a felperes, mint egyház szerepe ebből a szempontból másodlagos, bár a téma teljes körű feldolgozása miatt megkerülhetetlen, hiszen -egyebek mellett - az média1 tulajdonosi szerkezetének változását tárja fel.

[7] A 7/2014. (III. 7.), a 3001/2018. (I. 10.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatokban foglaltak alapján arra mutatott rá, hogy az első közlés tekintetében felmerülhet annak véleményként történő értékelése, amely szükségképpen tartalmaz tényállítást is. A cikk egyrészt egy államilag elismert és hitéleti tevékenységén felüli szolgálataiért állami pénzből is támogatott, sok hívőt megmozgató egyház közismert vezetőjének ügyeivel, másrészt egy jelentős közéleti tartalmakat megjelenítő médiaszolgáltató tulajdoni viszonyaiban bekövetkezett változásokkal foglalkozik, amelyet közügynek kell tekinteni. Az elsőként kifogásolt kijelentés bár tényállításként van megfogalmazva, a szöveggörnyezetben értékelve egy összegző véleménynek is minősülhet, amely miatt az előzőekben levezetett gyakorlat alapján szintén kizárt a helyreigazítás.

[8] Az írás nem tartalmaz olyan tényállítást, hogy a felperes több milliárd forint olyan állami támogatást kapott, amiből magánvagyon lett. A cikk megpróbál utánajárni annak, hogy milyen forrása lehet annak, hogy a felperes tulajdonát képező cégbirodalom jól prosperál, valamint annak is, hogy a felperes alapító lelkésze vagyona hogyan nőtt meg, de a cikkben utalás sincs arra, hogy a vagyonát állami támogatásokból növelte meg. A cikk végén idézett mondat csupán egy feltételezés, amely miatt nincs helye helyreigazításnak. A felperesi értelmezés szerinti tényközlés hiányában a kereset ezen része is megalapozatlan.

[9] A sajtóközlemény – a teljes kontextusát figyelembe véve – nem kelti azt a látszatot, hogy a felperes által kapott állami támogatást az alapító lelkész vagyonának növelésére használta volna fel, erre nézve egyetlen utalást sem tartalmaz a cikk.

[10] Mivel az I. rendű alperes nem köteles helyreigazításra, a felperesnek a valóság közzétételére vonatkozó kérelme is megalapozatlan. Az alperesi sajtószerv az írás megjelenése előtt kérdéseket tett fel a felperesnek, és az arra adott válaszait megjelenítette.

[11] Az elsőfokú bíróság mellőzte a felperes perköltségben marasztalását, tekintettel arra, hogy az alperesek költségigényt kifejezett felhívása ellenére sem terjesztettek elő.

[12] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresetének történő helytadást, a II. rendű alperes perköltségben marasztalását, másodlagosan az első fokon hozott határozat hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

[13] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eljárása jogszabálysértő módon került lefolytatásra, így szükséges annak Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálata.

[14] Az első fokon hozott határozat nem felel meg továbbá az anyagi jogi rendelkezéseknek sem, így azt a Pp. 369. § (3) bekezdése alapján is szükséges felülbírálni. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül minősítette, a tényállást hiányosan, iratellenesen és részben tévesen vette fel, a megállapított tényekből téves jogi következtetést vont le, az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott elsőfokú döntés téves, ezért jogszabálysértés nélkül is szükséges felülmérlegelni azt. A megismételt eljárásban az

elsőfokú bíróság nem a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.693/2020/6/II. számú részítéletében foglaltak szerint járt el.

[15] Az elsőfokú ítélet még utalás szintjén sem hivatkozik az ítéltáblai határozatra, így nem tartalmazza a megismételt eljárás okát sem. Nem tartalmazza továbbá a magyar nyelvre lefordított cikk tartalmát, hanem a magyar nyelvű, „cikk címe” című írást idézi szó szerint. Nem tér ki arra sem, hogy a magyar és angol nyelvű cikk tartalma miért, mely lényeges vonásokban egyezik meg egymással, továbbá a magyar – és nem az angol – nyelvű cikk per tárgyat nem is képező kifejezéseit használja. A két írás tartalmi egyezősége ellenére a jogerős részítélettel teljesen ellentétes következtetésre jut az angol nyelvű cikk tartalmának vizsgálata során. Az illeték kivételével nem rendelkezik a jogerős részítélet által megállapított perköltségek viseléséről sem. Ezzel az elsőfokú bíróság megsértette az Alaptörvény 25. cikk (4) bekezdésében írt, jogbiztonságra vonatkozó rendelkezést.

[16] Az elsőfokú ítélet – két bekezdés kivételével – szó szerint megegyezik a 35.P.22.409/2020/7. számú ítélettel, és teljes mértékben ellentétes tartalmilag a jogerős részítéletben foglaltakkal.

[17] Az angol nyelvű cikk – a magyarhoz hasonlóan – az elejétől a végéig azon a preconcepción alapul, hogy a felperes vezető lelkésze elítélhető módon meggazdagodott és ezt az anyagi gyarapodását kizárólag a felperesi egyház vagyonának a jogtalan elvételével, „az egyházi vagyon csodás elprivatizálásával” érte el. A cikk emellett nem csak a felperesi vezető lelkész média1 tulajdonosi szerkezetében fennálló „többségi” tulajdonlását mutatja be, és ezt is tévesen, hanem foglalkozik az egyházi vagyon másik részével, azzal az állami támogatással, amit az egyház, mint intézményfenntartó szervezet kapott. Mindkét vagyon vonatkozásában tartalmazza az írás azt a valótlan tényállítást, hogy a gyülekezeti vagyonból magánvagyon lett, mindkét állítást a per tárgyává tette a kereseti kérelmében.

[18] A cikk egészében nem is arról szól, hogy az média1 többségi tulajdonosa személy2 lett, hanem arról, hogy a felperesi egyház vagyona – mind a gazdasági társaságokon belüli tulajdoni hányada, vagyoni részesedése, mind a közfeladatot ellátóként kapott állami támogatások – hogyan váltak a felperes vezető lelkészének magánvagyonává. Az elsőfokú bíróság a fentieket félreértette, az elsőfokú ítélet indokolásának jelentős részében kizárólag az alperesi ellenkérelmet idézve azzal foglalkozik, hogy hogyan változott az média1 tulajdonosi szerkezete úgy, hogy teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a keresetben előadottakat, továbbá az előkészítő iratban részletesen bemutatott tényeket, amelyek arra vonatkoztak, hogy személy2 nem szerzett tulajdont a felperesi egyháztól, a felperesi egyház média1 Zrt-n belüli tulajdoni részesedését személy2 külső, független cégektől történő vagyonszerzése nem érintette. személy2 az említett cégekben való megjelenésével a felperes tulajdoni részesedései sem névértékben, sem arányaiban nem csökkentek. Az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállást az alapvető gazdasági összefüggések nélkülözésével, illetve azok figyelmen kívül hagyásával állapította meg. Az elsőfokú ítélet indokolása kizárólag az alperesi cikk felperes által vitatott és alperesek által nem bizonyított állításait tartalmazza, ezért abból téves ítéleti következtetéseket is von el.

[19] Jelen per tárgya nem az, hogy az elmúlt években hogyan alakult az média1 tulajdonosi szerkezete, nem az ezzel kapcsolatos tényállítások képezik a kereseti kérelmet,

hanem azon valótlan állítások köre, amelyek a gyülekezeti vagyon elprivatizálására vonatkoznak. Az elsőfokú bíróságnak az ezzel kapcsolatos tényállításokat kellett volna megvizsgálnia, erre azonban nem került sor, így az elsőfokú bíróság nem merítette ki a keresetet.

Az média1-nek jelenleg is a felperes a többségi tulajdonosa és személy2 tulajdona ehhez képest kisebbségi tulajdon. Ezt a bírósági tárgyalás során az alperesek is elismerték, ennek igazolására pedig becsatolta az érintett cégek alapító okiratát, illetve társasági szerződéseit és tagjegyzékeit. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor ezen bizonyítékokat nem is nevesítette, a tényállása alapjául nem tette és nem is értékelte.

Az média1 soha nem volt 100 százalékban a felperesi egyházhoz kötődő cégek tulajdonában. személy2 első közvetlen tulajdoni részét az média1-ben (5%-ot) dátum1-án egy olyan, mind a felperestől, mind személy2 független külső tulajdonostártól vette meg, aki már a cég2.-ben – a 2003-as tulajdonrész szerzését megelőzően is – résztulajdonosa volt az média1-nek. Az média1-ben közvetett részesedést eredményező, cég1 Kft.-ben lévő tulajdonrészt személy2 a tőle és felperestől független "vállalkozás"tól vásárolta meg dátum2-én. A felperesi egyházhoz kötődő cég5 Kft. törzsbetéte mindemellett a cég1 Kft.-ben ezzel nem csökkent, az dátum3 óta változatlanul 181.170.000 forint.

A "vállalkozás" 2009-2011. közötti tőkeemelései révén alakult ki a cég1 Kft.-ben a 60-40%-os tulajdonosi arány, ami a jelenlegi tulajdonosok között is fennáll. Nem felel meg tehát a tényeknek az elsőfokú ítélet 18. pontjában foglalt azon megállapítás, következtetés, hogy „az újságcikk részletesen mutatja be azt a folyamatot, amelynek végén az média1 tulajdonosi szerkezete akként változott meg, hogy a felperes részesedése csökkent, a vezető lelkésze pedig megnőtt. Tehát az írás azon állítása, hogy a gyülekezeti vagyonból magánvagyon lett megfelelő a valóságnak”. A becsatolt iratok alapján nem érthető, hogy az elsőfokú bíróság honnan vonta le ezen következtetést, hiszen személy2 tulajdoni hányada soha nem nőtt az cég5 Kft. tulajdoni hányadának kárára, hiszen személy2 külső, a felektől független cégektől vásárolt tulajdont. A felperes ennek megfelelően személy2 részére nem értékesített és nem juttatott semmiféle gazdasági társasági vagyonrészt még közvetetten sem. személy2 kizárólag külső tagoktól vásárolta a tulajdonát, a felperes cég5 Kft.-n keresztüli tulajdoni részesedését nem szerezte meg, az továbbra is változatlanul a felperes vagyonát képezi. A felperes a vezető lelkésze számára tehát nem értékesített és nem juttatott semmiféle gazdasági társasági vagyonrészt, így a cikk azon megállapítása, hogy a felperes üzleti vagyona, befektetése a vezető lelkész magánvagyonává vált, nem felel meg a valóságnak és ezt az alperesek sem tudták bizonyítani. A vezető lelkész a befektetéseinek eredményeképpen vált az média1 tulajdonosává, azt pedig az alperesek nem bizonyították, hogy ehhez a beruházáshoz a felperesi egyház vagyonát, állami támogatást vett volna igénybe. A tényleges okirati bizonyítékok értékelése (a tulajdoni arányok összevetése) alapján ugyanis pontosan kiszámolható, hogy személy2 nem rendelkezik többségi tulajdonnal az média1-ben sem közvetlenül, sem közvetett módon. Közvetlenül csak 5% tulajdonrészrel, míg a közvetett részesedésével együtt véve is csak összesen 49%-os tulajdonrészrel rendelkezik.

[20] Az alperesek nem vitatták, hogy a sérelmezett kijelentések tényállításnak minősülnek, ezért az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a jogvita keretein, amikor azt vizsgálta, hogy a kijelentések tényállításnak, vagy véleménynek minősülnek-e. Ez pedig súlyosan sérti a Pp. 2. § (2) bekezdésében rögzített jogcímhez és kérelemhez kötöttség elvét.

[21] Az elsőfokú bíróságnak az elsőként kifogásolt közlés vonatkozásában kifejtett érvelése csak akkor foghatna helyt, ha a cikk arról szólna, hogy személy2 szerzése mindössze

a felperesi részesedés egy kisebb részére vonatkozott, egy kisebb egyházi vagyonrész került volna hozzá. A cikk azonban nem erről szól, hanem kifejezetten azt az állítást ismételteti, hogy személy² a felperesi részesedés egészét, vagy legalábbis a többségét szerezte meg, ezzel magánosítva az egyházi vagyont. Ebben a kontextusban pedig jelentősége van annak, hogy ki a többségi tulajdonos az média¹-ben. Az média¹-ben pedig továbbra is a felperes rendelkezik többségi részesedéssel és ehhez képest a cikk egésze, tehát a peresített részének teljes szövegkörnyezete valótlanságot állít.

[22] A másodikként kifogásolt közlés tekintetében a szövegösszefüggés arra vonatkozik, hogy a vezető lelkész vagyona, a céges befektetéseihez szükséges pénzügyi forrása a felperesi egyház által kapott állami támogatás. Az elsőfokú bíróság mérlegelése ellentétes a több mint 30 éves következetes bírósági gyakorlattal is, mely szerint a sajtó-helyreigazítási kötelezettség nem kerülhető úgy meg, hogy a sajtóközlemény a valótlán tényállítást nem, mint teljesen bizonyosat közli, hanem célzásokkal és utalásokkal, feltételezhető tényként állítja (BH1990.7.256).

[23] A harmadikként kifogásolt közlés körében az alperesi cikk a felperesi egyháznak járó állami támogatás felhasználását abban a hamis színben tünteti fel, hogy abból gazdálkodott a felperesi egyház vezető lelkésze. A cikk egésze arról szól, hogy személy² gazdagodott, a vagyonának forrásaként pedig a felperesi egyház vagyonát tünteti fel. A cikk egésze azért készült, hogy azt a vádat erősítse és közvetítse, amit személy¹ fogalmazott meg a könyv című könyvében.

[24] Az alperesi hetilap főszerkesztőjének a újság című lap lapszerkesztőjével közösen, 3 nappal a cikk megjelenése előtt a felpereshez intézett kérdései nem az állami támogatásra, hanem a vezető lelkész magánvagyonára, jövedelmére vonatkoztak, tehát a cikkben azt állítani, hogy a közpénzből magánvagyon lett, tudatos, valótlán tényállítás. A feltett kérdésekre egyértelműen azt a választ adta, hogy a lelkészek, így személy² vezető lelkész javadalmazására állami támogatást nem vett igénybe.

[25] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását kérték.

[26] Álláspontjuk szerint az első fokon hozott határozat sem a felperes által előadott, sem más okból nem jogszabálysértő. Az elsőfokú ítélet a jogbiztonságra vonatkozó alaptörvényi rendelkezést nem sértette meg.

Az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező határozatban előírtaknak mindenben eleget tett, újból lefolytatta a perfelvételt, az ítélete alapjául szolgáló tényállást pedig „a felek által csatolt okiratok és a cikk szakfordítása alapján állapította meg.”

Az, hogy egy nem vitatott szövegű közlés jogilag tényközlésnek vagy értékítéletnek (véleménynek) minősül, olyan jogkérdés, amelynek vizsgálata nélkül a sajtó-helyreigazítási per el sem dönthető, hiszen amennyiben a közlés értékítélet, sajtóhelyreigazítás tárgya eleve nem is lehet. A Pp. 266. § pedig csak a jogilag releváns tények vonatkozásában mondja ki, hogy a bíróság a nem vitatott tényállítást valósnak „fogadhatja el” – azaz még ekkor sem kötelező azt valósnak elfogadni.

[27] A felperes lényegileg azonos tartalmú több sajtómegjelenéssel szemben indított pert. A jelen ügyben támadott angol nyelvű cikkel releváns tartalmában azonos, a internetes sajtótermék internetes sajtótermékben „cikk címe” címmel megjelent cikk hasonló közlését a Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.682/2020/5/II. számú jogerős ítélete bírálta el, és utasította el a felperes keresetét. A cikk a újság nyomtatott változatában is megjelent, amely ellen a felperes szintén sajtó-helyreigazítási pert indított, és amelyet szintén megalapozatlannak talált a Fővárosi Ítéltábla a 32.Pf.20.559/2020/7/II. számú jogerős döntésében. Ezekben a jogerős ítéletekben az ítéltábla úgy foglalt állást, hogy az elsőként támadott közlés – miszerint a gyülekezeti vagyomból magánvagyon lett – lényege, hogy „személy2 az média1 vagyona, ezen belül a felperes vagyona felett is olyan hatalommal bír, ami az átlagolvasó értelmezésében megfeleltethető a tulajdonosi jogosultságoknak” (32.Pf.20.682/2020/5/II. ítélet [15.] bek., és ezzel egyezően a 32.Pf.20.559/2020/7/II. ítélet [11.] bek.). A jelen per tárgyát képező angol nyelvű cikk magyar változata elleni perben az első közlés kapcsán az ítéltábla helyreigazítási kötelezettséget állapított meg, a felülvizsgálati kérelmét azonban a Kúria már befogadta, és a jogerős másodfokú ítélet végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó alperesi kérelemnek helyt adott.

[28] A jelen ügy tárgyát képező cikk részletesen bemutatja, hogy hogyan, mely offshore cégek közbeékelődésével zajlott le az a folyamat, amelynek eredményeképp személy2 e hatalmat a televízió felett megszerezte. E hatalom fennállásának tényét maga a felperes sem vitatta a perben. A cikk éppen erről a folyamatról szól, ahogyan egy ködös háttérű offshore cég közbeiktatásával a felperes befolyása lecsökkent, majd e befolyást személy2 szerezte meg az offshore cégtől. A cikk a folyamat két végpontja közötti helyzet közötti különbséget tárja fel: a gyülekezeti vagyonnak tekintendő média1-résztulajdon egy része személy2 érdekeltségébe tartozó társaságok tulajdonába került, a folyamat eredményeképpen személy2 a televízió felett döntő befolyást szerzett. A jogerős ítéletek megfogalmazása szerint „A felperes ugyanis személy2 résztulajdonos nélkül saját vagyona felett nem tud rendelkezni, míg személy2 erre a felperes nélkül is képes.”

[29] A jelen ügy tárgyát képező cikk a közügyek megvitatása körébe tartozik, mivel annak tárgya egy jelentős, közéleti tartalmakat megjelentető médiaszolgáltató tulajdoni viszonyaiban bekövetkezett változás. A kifogásolt közlések ezért az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság leginkább védett körébe tartoznak, amelynek korlátozására csak az elérni kívánt céllal arányosan kerülhet sor.

[30] A második és harmadikként az alperes azokat az állításokat tette és teszi vitássá, hogy a felperes több milliárd forint állami támogatást kapott, amiből magánvagyon lett, a köznevelési, közcélú feladatellátáshoz az elmúlt tíz évben kapott állami támogatás olyan hamis színben való feltüntetése, hogy azt nem cél szerint, hanem arra használták föl, hogy abból magánvagyonot hoztak létre. Ezeket az állításokat azonban a cikk nem tartalmazza, ahogyan azt a lényegileg azonos közlést vizsgáló immár hét ítélet egybehangzóan megállapította.

[31] A felperes keresetét elutasító elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésre okot adó hibában nem szenved, ítéleti rendelkezéseiben érdemben helyes.

[32] A felperes fellebbezése nem megalapozott.

[33] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, az elsőfokú bíróság nem követett el olyan lényeges szabálysértést sem, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű. Így az első fokon hozott határozat Pp. 381. §-a alapján történő hatályon kívül helyezésének sincs jogszabályi alapja.

[34] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet tényállást az alábbiakkal egészíti ki.

[35] dátum napján az alperesi internetes oldal hírportálon – a „cikk címe” című magyar nyelvű írással egyidejűleg – „cikk címe” címmel jelent meg cikk, amely a következő kijelentéseket tartalmazza: „angol nyelvű kijelentés1”, továbbá „angol nyelvű kijelentés2”.

[36] Az elsőfokú bíróság ítéletében nem az angol nyelvű cikket, hanem a magyar nyelvű híradás tartalmát ismerteti, arra mutatva rá, hogy a két cikk tartalma megegyezik. Az első fokon hozott határozat indokolásából megállapíthatóan ugyanakkor nem a magyar, hanem az angol nyelvű írást vizsgálja, annak kifogásolt közléseit értékeli. Önmagában az, hogy az elsőfokú ítélet nem ismerteti a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.693/2020/6/II. számú részítéletében foglaltakat, nem valósít meg olyan eljárási szabálysértést, amely annak hatályon kívül helyezését indokolná. Az első fokon eljáró bíróság a részítéletben foglalt, a hatályon kívül helyezés körében adott utasításoknak megfelelően járt el, az angol nyelvű cikket, annak felperes által becsatolt fordítását megvizsgálva hozta meg ítéletét.

[37] A másodfokú bíróság megállapítása szerint az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le, felülmérlegelésnek nincs helye.

[38] Az elsőfokú bíróság nem vétett eljárási hibát, a Pp. 2. § (2) bekezdésében rögzített jogcímhez és kérelemhez kötöttség elvét nem sértette akkor, amikor azt vizsgálta, hogy a felperes által sérelmezett kijelentések tényállításnak, vagy véleménynek minősülnek-e.

[39] A tény valósága bizonyítható vagy cáfolható, míg az adott véleménnyel lehet azonosulni, vagy attól elhatárolódni, de ahhoz a valóság kritériuma nem kapcsolható, elhatárolásuk az ún. „bizonyíthatósági teszt” alkalmazásával történhet. Egy adott kijelentés nem attól minősül tényállításnak, vagy véleménynek, hogy a felek valamelyike annak állítja. A bíróságnak az elhatárolást minden esetben el kell végeznie, hiszen ez a kiindulási alapja a jogvita elbírálásának. A perbeli esetben tehát elsőként abban kellett állást foglalni, hogy a sérelmezett kijelentés tényállítás-e, illetve olyan véleményről, értékítéletről van-e szó, amely az alapjául szolgáló tény fennállására utal. Kizárólag ebben az esetben – a tények valótlansága esetén – kötelezhető ugyanis az I. rendű alperes helyreigazítás közzétételére. Az ezen szempontok mentén történő vizsgálat tehát nem sérti a jogcímhez és a kérelemhez kötöttség elvét, ez a vizsgálat minden sajtó-helyreigazítási perben elvégzendő a kereset elbírálása alapjainak rögzítése érdekében.

[40] A sérelmezett írás PK 12. számú állásfoglalás szerinti vizsgálatakor abban kellett állást foglalni, hogy a sajtóközlemény mit közvetít az átlagolvasók felé, e körben a felperes vagy az alperes értelmezése helytálló-e. A cikk – azt szövegösszefüggéseiben vizsgálva – a felperes vezető lelkészének, személy2 a gazdagodásáról számol be, céges részesedései gyarapodásáról szól, a szerző a cikk teljes mondanivalóját erre a vezérfonalra fűzi fel, azt kutatja, hogy személy2 hogyan sokszorozta meg a tulajdonát. A magyar és angol nyelvű cikk mondanivalója ebből a szempontból valóban azonos, a két írás azonban sem tartalmilag, sem terjedelmében nem teljesen ugyanaz. A felperes által hivatkozott két sajtóközlemény szövege – a becsatolt fordításból is megállapíthatóan – teljes mértékben nem fedi egymást, címük nem egyezik, egyes mondataik, szófordulataik, kifejezéseik nem tükörképei egymásnak, részben vagy egészben nem ugyanazt a jelentéstartalmat hordozzák. A két írás terjedelemben sem ugyanaz, az angol nyelvű sajtóközlemény rövidebben, tömörebben, lényegre törően fogalmazza meg mondanivalóját.

A cikk egy olyan folyamatot mutat be, amelynek során az médial1 tulajdonosi szerkezete megváltozott akként, hogy a felperes részesedése csökkent, személy2 vezető lelkészé pedig megnőtt. A sajtóközlemény próbálja feltárni, hogy a vezető lelkésznek honnan lehetett mindezt fedezete, bemutat továbbá egy videófelvételt is, amelyen személy2 maga nyilatkozik az ügyletről.

A kifogásolt írás kétségtelenül közérdeklődésre tart számot: a felperes jelentős magyarországi egyház, amelynek részesedésszerzése egy kereskedelmi televíziócsatornát üzemeltető Zrt.-ben okkal kelti föl a sajtó érdeklődését, mint ahogyan az is, hogy ezen egyház vezetője a televíziót tulajdonló gazdasági társaságban tulajdonrészt szerzett. A közvéleményt okkal foglalkoztathatja az is, hogy a vezető lelkésznek erre miből telt, és joggal tehető fel az a kérdés is, hogy ezáltal az általa vezetett egyház károsodott-e.

[41] A felperest a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglaltak alapján – a közügyekre vonatkozó véleménynyilvánítási szabadság kiemelt védelmére tekintettel – az ilyen közérdeklődésre számot tartó ügyben kifejtett vélemények, kijelentések vonatkozásában fokozottabb tűrési kötelezettség terheli.

[42] Az írás alapvetően oknyomozást, tényfeltárást végez, közéleti témát tárgyal meg, a sajtó tájékoztatáshoz való jogát és kötelezettségét gyakorolva. Az Alkotmánybíróság által a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban kifejtettek szerint a politikai véleménynyilvánítás védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításra vonatkozik. A tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás és az esetleges joghátrányok meghatározása során figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét. [7/2014. (III. 7.) AB határozat {49-50.}]

[43] Az I. rendű alperesi írás gazdasági adatokat, tényeket ismertet, ezek alapján összefüggéseket állít fel, folyamatokat értékel, következtetéseket von le. Ezek sorába tartozik azon megállapítás is, hogy a „gyülekezeti vagyonból magánvagyon lett” („as the church wealth is now privatised”). Az angol szöveg fordítása szerint „az egyházi vagyont most privatizálták”. Az angolul megfogalmazott szövegből – azt a PK 12. számú állásfoglalás alapján vizsgálva – szóhasználatára, fordulataira tekintettel nem mutatkozik kifejezetten jelentős, a tulajdon és a befolyás közötti, cégjogi értelemben vett különbség, az újságíró tényekből levont – esetlegesen tévesen megfogalmazott – véleménye a magyar nyelvű cikkben megfogalmazottakhoz képest nem teljesen azonos jelentéstartalmat közvetít az

átlagolvasók felé, tekintettel arra is, hogy a közbeszéd szerint az, hogy valaki a cégek gazdasági döntéseire jelentős befolyást gyakorol, azonos a tulajdonlással, a vállalkozásbeli részesedéssel.

[44] Az nem volt vitatott, hogy a vezető lelkésznek az médial televíziós csatornát üzemeltető gazdasági társaságban a saját cégén (cég5 Kft.) keresztül a befolyása jelentősen megnövekedett, ez pedig az angol nyelvű cikkben megfogalmazott – szövegkörnyezetében értékelendő – következtetés levonására kellő ténybeli alapot szolgáltat. A felperes helyreigazítás iránti kérelme tehát e körben nem megalapozott.

[45] A másodikként és harmadikként kifogásolt közlések vonatkozásában a másodfokú bíróság az első fokon hozott határozat indokolásában írtakat mindenben osztotta, arra csupán visszautal. Sajtó-helyreigazítás csak tényállításokkal kapcsolatosan kérhető. Az, hogy egy írás a felsorakoztatott tények alapján mire enged következtetni, mit „sugall”, helyreigazítás alapjául nem szolgálhat akkor sem, ha ez a felperes számára sérelmes, neki nem tetsző megítélést jelent.

[46] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a másodfokú eljárásban is teljes pervesztes lett. Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a II. rendű alperes részére a fellebbezésben felszámított másodfokú perköltség megfizetésére.

[47] A le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték viseléséről az elsőfokú bíróság rendelkezett, így e körben a Fővárosi Ítéltáblának döntést nem kellett hoznia.

Budapest, 2021. június 3.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró